

Daens vandaag

Priester Daensfonds vzw

bpost

PB-PP | B-35036
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 9450
Haaltert

P.8

P.10

P.12

P.4

Herdenken is nadenken over vandaag

Opinieblad voor een warme samenleving

Tijdschrift van het Priester Daensfonds ■ 42ste jaargang nr. 4 - 2018 ■ Driemaandelijks tijdschrift
Toelatingsnummer 3775 ■ Erkenningsnummer P4A8022 ■ Afgiftekantoor: 9450 Haaltert
Verantwoordelijke uitgever: Vicky De Wolf, Middelkouter 68, 9450 Haaltert

U wilt verder geïnformeerd worden?

Priester Daensfonds vzw organiseert de jaarlijkse Daensdag (eerste zondag van juni), de poëtisch-muzikale wandeling in het spoor van Daens, studiedag laatste zaterdag van augustus, de samenkomst bij het Daens-familiëgraf in Aalst op 1 november. Het leden-/opinieblad 'Daens Vandaag' ligt viermaal per jaar in de bus. Het Priester Daensfonds publiceert, werkt mee aan talrijke initiatieven (in 2018: Arte-concert met 'Daens'-filmmuziek; plaatsing erfgoedborden op het Werfplein in Aalst; schenking Daensboeken aan Utopia, Aalst; IJzerbedevaart; publicaties van historicus dr. Hendrik Strijpens; Comité Werken aan Vrede, Atletiekclub Land van Aalst en de jaarlijkse Priester Daens Vredesloop) en ligt mee aan de basis van het wijkgezondheidscentrum Daenshuis.

Het Priester Daensfonds is 61 jaar actief (ontstaan naar aanleiding van de oprichting in 1957 en fondsenwerving van en voor het Daensmonument op het Aalsterse Werfplein. Het tijdschrift 'Daens Vandaag' bereikte de middelbare leeftijd van 42 jaar. gelukkig leven we in tijden waarbij leeftijd niet langer de alle bepalende factor is om zich alsnog jong en dynamisch te voelen en te uiten.

Het Priester Daensfonds verwijst naar de krachtige inspiratiebronnen die priester Adolf Daens en de daensisten aanreikten: solidariteit, rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, armoedebestrijding en positieve identiteitsbeleving.

U wilt verder geïnformeerd worden?

De vlotste wijze hiertoe is het opnemen van het lidmaatschap. Voor 15,00 euro bent u tot eind 2019 lid/abonnee. Scholieren en studenten betalen 7,50 euro.

Overschrijven op rekeningnummer: BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst.

Uiteraard is een hoger bedrag overschrijven een te overwegen optie.

Daens vandaag

Voor hen die nog vrede willen!

*Reik mij je hand
laat ons samen gaan
van land tot land
en laat ons samen smeden
een nieuwe broederband.*

*Laat ons luisteren
naar elk woord van vrede
van mensen die dit wél wensen
maar helaas geen vrede kennen.*

*Laat ons naar vrede trachten
met vereende krachten
zodat uiteindelijk ieder mens
de vrede mag verwachten
(gedicht: Jozef Vandromme)*

Beste 'Daens Vandaag'-lezer,

Hopelijk heeft u, zoals ik, genoten van onze speciale uitgave ter nagedachtenis van Pieter Daens naar aanleiding van de 100ste verjaardag van zijn overlijden.

Heeft u al een bezoek gebracht aan de tentoonstelling in het stedelijk museum?

Ondertussen werden op zondag 11 november, met veel luister, in binnen- en buitenland het einde van 'De Grote Oorlog' en de 9 miljoen slachtoffers herdacht.

Grote staatshoofden verzamelden in Frankrijk voor deze herdenking en spraken over 'Vrede' en 'Nooit meer oorlog'.

Toch worden er vandaag nog steeds oorlogen uitgevochten, en zelfs nieuwe begonnen.

Racisme is nooit weggeweest en extreem-nationalisme groeit en bloeit overal in Europa en ook daarbuiten.

Nog steeds is er 'etnische zuivering', onderdrukking, uitsluiting, onrechtvaardige verdeling.

Nog steeds worden muren opgetrokken en grenzen gesloten.

Nog steeds is er terrorisme, fascisme, zionisme, ...

En spreken we morgen van trumpisme?

Waar is die vrede dan?

Maar we laten ons niet ontmoedigen!

Laten we vanuit het gedachtengoed van Adolf en Pieter Daens blijven roepen om VREDE!

EEN TERUGBLIK OP DONDERDAG 1 NOVEMBER
EN ZATERDAG 10 NOVEMBER 2018

HERDENKEN IS NADENKEN OVER VANDAAG

Gegroeid uit een moment van stilte en het leggen van bloemen op de grafzerk van de familie Daens door bestuursleden van het Priester Daensfonds is de bijeenkomst op Allerheiligenochtend aan het familiegraf uitgegroeid tot een piëteitsvolle traditie. Hier wordt niet gescandeerd. Het is een herdenkingsbijeenkomst met elementen van bezinning, het herdenken van een roerige en voor de familie Daens en de daensisten een beroerde periode, én het evalueren van de actuele voortgang naar een inclusieve Vlaamse samenleving.

▲ Xxx

De zeer kleurrijke Aalsterse Hoezekouter-begraafplaats was het decor van een voorafgaandelijke wandeling naar de graven van de overleden voorzitters Frans De Neve en Herman Slagmulder. Wijlen voorzitter Luc Delafortrie werd herdacht aan het Daensgrafmonument, waar hij rust.

De doedelzak en de nieuwe vlag van het Priester Daensfonds gingen voorop. Aan het graf zong de familie De Smedt het bezinningsmoment.

Gast spreker Paul De Belder, voorzitter van vzw Aan de IJzer stelde het een eer te vinden 'het woord te mogen voeren voor een vereniging die, net als 'Aan de IJzer', het verleden in ere houdt door de méér dan waardevolle booschap waar ze voor staat voortdurend bij de tijd te houden en de lijn die de daensisten trokken consequent door te trekken, desnoods tegen de vermeende grondstroom in.' Hij verwees tevens naar de directe actualiteit van de beslissing genomen door de federale regering tot aankoop van de F-35 kernwapendragende gevechtsvliegtuigen: 'De drieledige boodschap van de frontsoldaten (1914-'18) is wat ons betreft ondeelbaar. Vrede, vrijheid en verdraagzaamheid vormen wat ons betreft een drie-eenheid. Dat betekent ondermeer dat vrede voor ons meer is dan een periode tussen twee oorlogen, dat echte vrede enkel mogelijk is als er geen sociaal onrecht heerst.'

Vredesdag en IJzerbedevaart

Honderd jaar na het overlijden (1918) van Pieter Daens werd tijdens de 91^e IJzerbedevaart (10 november 2018) aan de Paxpoort in Diksmuide aandacht besteed aan het oorlogsleed dat Pieter Daens en zijn gezin trof toen zijn zoon Frans na een treffen bij Stuivekeskerke als vermist werd opgegeven. Het 'gemis' als gevolg van oorlogen toen en nu was overigens het thema van deze editie van de IJzerbedevaart. In drie theatermonologen werd het gemis door oorlogsleed in alle rauwheid en diep leed aangewezen: zo in een dialoog tussen Joe English en Frans Daels, gespeeld door Jonas Van Thielen en Kwinten van Hede; in de monoloog Pieter Daens met zeer veel gevoel gespeeld door Jo Berlaen en in een schrijnende monoloog over het liefdesleed van Jeanne Michielsens voor Frans Vander Linden, frontsoldaat, gestorven van 1918 aan de gevolgen van de Spaanse griep. Jeanne treurde heel haar leven om haar grote liefde.

▲ Aan de Paxpoort in Diksmuide: acteur Jo Berlaen in de rol van Pieter Daens.

Voorzitter Paul De Belder (vzw Aan de IJzer) vertaalde het pacifisme van de fronters en hun IJzertestament: ***'Het Vlaanderen dat wij willen investeert in onderwijs, niet in oorlogstuig, verdeelt zich niet in wij en zij, zoekt niet telkens nieuwe vijanden.'***

■ Johan Velghe

AGENDA

TENTOONSTELLING

**'Eerlijkheid & Vrijheid.
Pieter Daens (1842-1918). Journalist,
drukker-uitgever, schrijver, politicus.'**

De tentoonstelling loopt tot en met 30 december 2018
in het Stedelijk museum 't Gasthuys, Oude Vismarkt, Aalst.

ZONDAG 2 JUNI 2018

WERFPLEIN AALST

Daensdag

ZONDAG 23 JUNI 2018

GROTE MARKT, AALST

5de poëtisch-muzikale

Daenswandeling

1 NOVEMBER 2019

ALLERHEILIGEN

BEGRAAFPLAATS AALST

*Herdenking aan
Daens-familiegraf*

OPENING WIJKGEZONDHEIDSCENTRUM DE OEVER

GEEN DREMPELVREES EN EEN THUISGEVOEL

Mocht priester Daens terugkeren, hij zou zich ergeren om de vele wantoestanden in verband met sociale huisvesting, kinderarmoede, de weifelachtige houding in de migratieproblematiek en de apathie van talloze mensen. Maar hij zou zich gelukkig voelen als hij ziet hoe het naar hem genoemde wijkgezondheidscentrum een haard is van een groep geëngageerde dokters, verpleegsters, kinesisten, psychologen, sociale helpers, mensen in de administratie en vrijwilligers die elk op hun eigen terrein het beste van zichzelf geven en waar iedereen, van welke kleur, status, religie of afkomst ook, welkom is.

wijkgezondheidscentrum aalst • daenshuis vzw

Het Daenshuis lag oorspronkelijk in lokalen achter de H. Hartkring in de dokter De Moorstraat, en wat begon met één patiënt groeide in de loop der jaren uit tot een zo groot aantal patiënten dat werd uitgekeken naar een andere locatie met meer comfort en meer ruimte. Daartoe was het klooster van de Arme Klaren op Sint-Annalaan een ideale plek.

Een vrijwilliger vertelde me dat het Daenshuis meer is dan een wijkgezondheidscentrum, maar ook een plek van ontdekking van andere culturen, bindteken en luisterbereidheid. En wat niemand in de beginfase ooit had gedacht of gehoopt : ook de locatie op Sint-Annalaan kon gaandeweg de groei niet meer aan. Zo kwam men na een lange zoektocht en intense onderhandelingen voor een tweede site terecht in het vroegere bloedtransfusiecentrum van het Rode Kruis, medisch uiterst geschikt, ideaal gelegen en daarom De Oever genoemd, want we zitten daar bij het sympathieke volk van Boontje en de straten waar Daens zijn stem liet horen. Ik was vorige week op de opendeurdag en heb mijn ogen uitgekeken. Dit is een uitgelezen plek, door haar medisch verleden en het feit dat ze warmte uitstraalt, hartelijkheid, en het gevoel zich thuis te voelen zonder drempelvrees.

■ Wouter De Bruyne

Praktisch : De Oever bevindt zich op de Albrechtlaan 117 in Aalst, en beschikt momenteel over twee artsen en een verpleegkundige van maandag tot vrijdag van 8 tot 12 u. en van 15 tot 19 u. Voor kiné en andere zorgverlening moet men voorlopig nog naar het Daenshuis aan de Sint-Annalaan.

Leven wij dan toch in Absurdistan?

Wat ik de laatste weken allemaal lees en hoor in de media (ook in de zogenaamd sociale) benadert de grens van het absurde. Maar dat gebeurt in heel Europa, zeggen mijn vrienden. Maar moeten we, als priester Daensfonds dan zedig zwijgen en de andere kant op kijken wanneer de christelijke symbolen in het vergeetboek terecht komen en de ethiek ruimte moet maken voor carrière en winstbejag? Neen, als we terugdenken aan onze dwarse en eigenzinnige broers Adolf en Pieter Daens. Want die zouden niet aarzelen hun stem te laten horen.

Denk aan de potsierlijke beslissing van een aantal steden die bepalen dat kerstmarkt moet veranderen in wintermarkt. Nooit van traditie gehoord? Vermijden we in de toekomst dan ook plekken als Sint-Baafs-Vijve en Sint-Jan-in-Eremo? En laten we al de verstilde romaanse kerkjes op de pelgrimsweg naar Santiago

de Compostela verkommeren? Ik weet dat ik bijvoorbeeld in de blauwe moskee van Istanbul respect moet opbrengen voor de islam en zijn tradities en begrip moet tonen voor mensen die de ramadan onderhouden. Ik heb daar geen problemen mee, want dat betekent bruggenbouw. Maar sommige kringen uit ons eigen milieu gebruiken de islam en andere religies als dekmantel om hun eigen onverdraagzaamheid te verdoezelen.

Denk aan de eeuwige, maar loze belofte dat de hoogste ambten zullen worden waargenomen door de meest bekwame mensen terwijl de participatie alles al van bovenaf heeft beslist. De troon zal worden bezet door de erven van het nepotisme, de partijkaart, het carrièrisme en het motto 'ons kent ons'.

Denk aan de laatste gemeenteraadsverkiezingen die werden gekenmerkt door het moddergooien (werden de daensisten daar ook niet het slachtoffer van?), debatten die niets met dialoog te maken hadden, maar met polarisatie en met in het achterhoofd de nakende parlementaire verkiezingen.

▲ Wouter De Bruyne

Denk even aan ons warrig soort federalisme met een te groot aantal regeringen waarvan op een bepaald moment drie of vier ministers zich buigen over één en dezelfde materie zonder de knoop te kunnen ontwarren.

Denk aan onze hoofdstad, een waterhoofd met negentien burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden enzovoort en zo verder. Iedere partij krijgt een deel van de taart en is tevreden, de postjes zijn verdeeld. De vraag naar het welzijn van de bevolking is bijkomstig. Mag ik vragen hoeveel burgemeesters New York, Parijs en Berlijn tellen?

Denk aan de ziekte van de veralgemening. Elke vluchteling, elke asielzoeker, elke migrant is voor velen per definitie een potentieel gevaar en elke Vlaming een racist. Ik moet, naïef als ik ben, erkennen dat ik een aantal mensen uit Nigeria, Syrië, Congo en uit mijn buurt ken die daar gelukkig anders, in dit geval genuanceerder over denken

Denk aan de vervanging van de F-16 door de Amerikaanse F-35. Wanneer is die beslissing genomen? En waar? En door wie? En op basis waarvan? Om onze eigen wapenindustrie een cadeautje te gunnen? Maar excuus: Vlaanderen levert alleen maar onderdelen.

Denk aan het middelbaar onderwijs waar ongeveer alles is afgestemd op efficiëntie en waar poëzie, de cantates van Bach en de liederen van Schubert, en de stilte marginaal dreigen te worden.

Conclusie : iedereen wordt een onpersoonlijk radertje in een wereld die gek draait.

■ Wouter De Bruyne

DE ÉÉN ZIJN DOOD...

HOE PIETER DAENS IN DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS KWAM ALS VERVANGER VAN DE OVERLEDEN ALOÏS DE BACKER

Postuum verkozen

Op zondag 29 mei 1904 waren er voor het eerst 5 volksvertegenwoordigers verkiesbaar in het arrondissement Aalst. Voor de Christene Volkspartij en Roelanders werden deze lijstvorming en verkiezing de meest dramatische gebeurtenis in hun politieke strijd. Gezien de wankelende gezondheid van Aloïs De Backer werd zijn medestander Hector Plancquaert door de Roelanders beschouwd als zijn opvolger en eventuele plaatsvervanger. Bij de lijstvorming eiste Pieter Daens de tweede plaats effectief en de eerste plaats voor de opvolging op.

Reeds maanden voor de verkiezingen was De Backer fysiek verzwakt. Hij werd op doktersbevel verplicht het bed te houden. De daensisten werkten zich de ziel uit het lijf om hem te laten herverkiezen. Drie dagen voor de verkiezingen, in volle verkiezingsstrijd werd De Backer ernstig ziek en overleed op woensdagnamiddag 25 mei 1904 om 16 uur. Hij was slechts 46 jaar oud. Hij werd op de meetings vervangen door Albert Van den Bruele uit de Anderenbroek in Denderhoutem. Deze 19-jarige rijzige man - latere schoonzoon van Pieter Daens - was een vurige redenaar en volgens vele getuigen praatte hij als het ware zijn overleden men-

tor in het parlement. Op zondagavond 29 mei werd bij de daensisten het verdriet getemperd door de postume verkiezing van De Backer, opgevolgd in het parlement door Pieter Daens op 10 november 1904.

Bosadvocaat

Het verhaal begint bij Aloïs De Backer °Denderhoutem, 26 mei 1858 - † aldaar, 25 mei 1904. Hij was een eenvoudige boerenzoon die de ploeg wisselde voor een academische titel, volksvertegenwoordiger werd en zich inzette om het lot van de gewone man te verbeteren.

De ondermeester van Denderhoutem introduceerde hem bij Jan Baptist Van Langenhaeke, een herenboer in Appelterre die zich tot taak had gesteld begaafde jongelui, wier ouders geen middelbaar en hoger onderwijs konden financieren, te begeleiden. De Backer wilde advocaat worden via de Centrale Examencommissie. Toen Van Langenhaeke hem de raad gaf eerst voor landmeter of kandidaat-notaris te studeren, antwoordde De Backer hem nederig ... dat hij dat al geworden was.

In 1884 was hij landmeter en gemeenteraadslid geworden, in 1886 kandidaat notaris en in 1891 - 33 jaar oud - promoveerde hij met de hulp van J.B. Van Langenhaeke voor de Centrale Examencommissie tot doctor in de rechten met onderscheiding. Toen hij een eigen advocatenkantoor in Denderhoutem opende werd hij door zijn politieke tegenstanders spottend "de bosadvocaat" genoemd omdat hij als boerenzoon tijdens de schafttijd aan de rand van het bos had zitten studeren.

De Roelanders

Van Langenhaeke vormde zijn jongens tot bewuste Vlaamingen en democraten. Zij erkenden met scherp inzicht de sociale noden van hun tijd en zonder het eigenlijk zelf te beseffen drukte hij zijn stempel op enkele grondleggers van het daensisme: Aloïs De Backer, Prosper de Pelsmaeker, Frans Sterck en Victor Soens.

Pieter Daens en De Backer ontmoetten elkaar voor het eerst in Het Vlaamsch Taalgilde – een letterkundige maatschappij gesticht in Aalst in 1887. Pieter Daens wilde de Taalgilde inrichten als een flamingantische Volksbond voor de kleine burgerij met eigen kandidaten op een gemeenschappelijke katholieke lijst. Van Langenhaeke stelde dat zoiets enkel kans op succes kon hebben “wanneer men de Vlaamse taalstrijd zou ontwikkelen onder opzicht der sociale kwestie.”

In zijn encycliek *Rerum Novarum* van 15 mei 1891 erkende paus Leo XIII dat de sociale problemen veroorzaakt werden door het winstbejag van de kapitalistische fabrieksbazen. De Backer en De Pelsmaeker doorwoelden hun exemplaar van “de la condition des ouvriers”.

De aan belang groeiende ‘moderne’ stroming botste met de katholieke compromisloze conservatieve oude garde gedomineerd door industriëlen en grootgrondbezitters en vertegenwoordigd door de geduchte Charles Woeste.

Toen in 1891 Woeste overhoop kwam te liggen met de conservatieven van Ninove en hun leider burgemeester De Cooman, zocht hij naar een tegenkandidaat voor de provinciale verkiezingen van 1891 en vond die in J.B. Van Langenhaeke. Hij stelde zich kandidaat en zijn oud-studenten sprongen hem ter hulp met meetings en kiespamfletten onder de titel Klokke Roeland.

Hij werd verkozen. Aangemoedigd door dit succes, besloten Van Langenhaeke en zijn voornaamste propagandisten een sociaal-progressief weekblad uit te geven: Klokke Roeland.

Het blad verscheen vanaf 6 september 1891. In het programma-artikel opgesteld door De Backer keerde het zich streng tegen de behoudsgezinde katholieken maar wierp het ook een boze blik naar de socialisten met wie men ze had kunnen verwarren.

De ondertekenaars Jan Baptist Van Langenhaeke en zijn oom Edmond Van Langenhaeke, burgemeester van Appelterre-Eichem, dokter Hilaire Van de Velde, Aloïs De Backer, Prosper De Pelsmaecker, H. Van den Eynde, Frans Sterck en Victor Soens zouden zich voortaan Roelanders noemen.

De Backer werd weldra de bezieler en leider van deze jonge groep christen democraten die in de streek van Ninove. De Roelanders verdedigden de belangen van boeren en plattelandsbewoners, ijverden voor de

hervorming van het kies- en belastingstelsel en voor de erkenning van de Vlaamse taal. Zij wilden duidelijkheid in de Vlaamse kwestie en koppelden de Vlaamse taalstrijd aan de sociale kwestie. Zij beseften maar al te goed dat de werkman hen alleen zou volgen wanneer hij ervan overtuigd zou zijn dat de Vlaamse taal niet alleen een middel van verbroedering en toenadering van de maatschappelijke klassen kon zijn maar ook een middel om hun eigen sociale status te verbeteren.

In 1892 sloten de Roelanders Aloïs De Backer, Prosper De Pelsmaeker, Victor Soens en Frans Sterck zich aan bij het Davids Genootschap - de voorloper van het Davidsfonds - genoemd naar Jan Baptist David, kanunnik en hoogleraar aan de katholieke universiteit Leuven en voorman van de Vlaamse Beweging. Met dit Genootschap kwam in Aalst voor het eerst met merkelijke figuren als Lode Haumont, Sylvain van der Gucht en Pieter Daens een fractie van de toenmalige Vlaamse Beweging aan bod.

De Roelanders wilden hun actieradius vergroten en legden in 1893 contact met de progressieve Zuid-Vlaamse Sprekersbond waarvan Hector Plancquaert en Léonce Ducatillon de dynamiek garandeerden. Op 25 maart 1893 verklaarde Ducatillon in de Zuidvlaamse Sprekersbond onbewimpeld: 'Het moet niet gezegd worden dat de Vlaamse beweging van nature democratisch is en den kleine tegen den groote verdedigt, dat de taalverdrukking de grootste volksverdrukking is, die bestaat...'

Niet te verwonderen dat De Backer in Hector Plancquaert onmiddellijk een overtuigd medestander vond.

De Christene Volkspartij

Begin april 1893 schreef Pieter Daens - drukker, uitgever en dagbladschrijver van zijn eigen bladen Het Land van Aelst en De Werkman - naar Frans Sterck (die Klokke Roeland had overgenomen) om een ontmoeting met de Roelanders te beleggen: hij wou samen met hen de mogelijkheden onderzoeken om, naar de richtlijnen van Rerum Novarum, een volksgezinde beweging op gang te brengen.

Als bestuurslid van de Vlaamse en katholieke kring van literatuurliethebbers, het Davids Genootschap vervulde Pieter Daens een belangrijke rol in het Aalsterse progressieve katholieke milieu. Vanaf het begin van zijn politiek engagement zou hij zijn beide kranten ten dienste stellen van de christendemocratische, Vlaamse, sociale en anti-socialistische beweging waar de Roelanders voor stonden.

Op 15 april 1893, drie dagen voordat het parlement het algemeen meervoudig stemrecht voor mannen invoerde, vergaderden in een herberg aan het station van Okegem J.B. Van Langenhaeke, Aloïs De Backer, Prosper De Pelsmaeker, Dr. Hilaire Van de Velde, Smid Frans Lambrecht en Pieter Daens. Die schrijft hierover in zijn Priester Daens, zijn Leven, zijn Strijden, zijn Lijden, zijne Dood en Verheerlijking- april 1909 het volgende:

Na zijn toetreding tot de eerste christendemocratische partij van België die op 15 april 1893 in Okegem officieel werd gesticht, vroeg Pieter Daens aan zijn broer Adolf om het programma te schrijven. Adolf Daens had de aandacht van de democraten getrokken door zijn opkomen voor evenredige vertegenwoordiging.

Het programma van de Christene Volkspartij was progressief maar niet gloednieuw. De sociaaldemocratische opvattingen van de Roelanders werden gelijktijdig uitgedrukt in diverse progressieve en intellectuele kringen die de maatschappelijke noden van hun tijd bestudeerden. De verdienste van de Christene Volkspartij - of zoals ze later zou genoemd worden de partij van Priester Daens - was (en is) dat ze de eerste autonome, Vlaamsgezinde politieke partij was met een uitgesproken cultureel, sociaal en economisch profiel.

Parlementsverkiezingen 14 oktober 1894

Het waren de eerste parlementsverkiezingen met algemeen meervoudig stemrecht. Naargelang de opleiding en cijns die men betaalde kregen alle mannelijke Belgen van 25 jaar één, twee of drie stemmen. De zetelverdeling gebeurde volgens het meerderheidsstelsel. Het begrip lijstrekker of -duwer bestond niet. De kandidaten stonden alfabetisch op het stembiljet vermeld.

De uitslag voor katholieken kandidaten: De Sadeleer 27.067, Diericx 26.534, VanWambeke 25.256 en Woeste 25493 stemmen. Bij de Christene Volkspartij Daens

23.498, De Backer 21.876, De Pelsmaeker 21.373 en Plancquaert 20.649 stemmen. De avond van de verkiezingen grote vreugde bij de katholieken hun 4 kandidaten waren verkozen. Bij de Christendemocraten spraken ze van Colossaal kiesbedrog. Het hoofdtelbureau hield het bij een onachtzaamheid van 2.073 nietige en witte stembrieven bij de berekening van de volstreckte meerderheid die 25.888 i.p.v. 24.853 stemmen bedrag. De Sadeleer en Diericx werden verkozen op 14 oktober. Een herstemming balloteering volgde op 9 december 1894 tussen de katholieken Van Wambeke 26.538 en Woeste 27.539 en de christendemocraten Adolf Daens 26.832 en Aloïs De Backer 25.760 stemmen. Woeste en Priester Daens werden verkozen en op 13 december 1894 legden ze beiden hun eed af in het parlement. Voor de Christene Volkspartij en Priester Daens het begin van een lange lijdensweg.

Voor de provincieverkiezingen van 29 juli 1896 doorkruisten Priester Daens en zijn luitenanten alle gemeenten van het arrondissement om de kiezers te overtuigen. In Aalst stonden Pieter Daens en Aloïs De Backer voor het eerst samen op de kartellijst "Vereenigde Liberalen en Daenspartij". Pieter Daens (op de 3de plaats) haalde er 6.943 stemmen, De Backer (op plaats 4) 6.865.

Aloïs De Backer werkte verder met toeloze inzet voor de gewone man - de "Franschmans" - seizoenarbeiders in Frankrijk-, steenbakkers, wevers, landbouwers (Veeverzekering Sint-Amandusbond en de samenwerkende melkerijen), hopboeren, kantwerksters thuisarbeidsters Hij stichtte binnen de christendemocratische beweging in februari 1897 de eerste samenwerkende maatschappij: De Vereenigde Wevers te

Denderhoutem. Hij was vooral op het plateland en zeker in zijn eigen dorp immens populair geworden.

Vlaamsch-Christene Volkspartij

De Backer stond in januari 1897 aan de kant van Plancquaert, die in Gent de Vlaamsch Christene Volkspartij oprichtte. De stichting van de Vlaamsch Christene Volkspartij zorgde voor opschudding. Voortaan was de Christendemocratie geen lokaal Aalsters fenomeen, maar een breder op nationaal vlak gestructureerd geheel.

Bij de parlamentsverkiezingen van 22 mei 1898 stelde De Backer zich terug kandidaat voor de kamer in het arrondissement Aalst. Pieter Daens verving als lijsttrekker zijn broer Priester Daens, die onder druk van Mgr. Stillemans niet in Aalst mocht opkomen en zich kandidaat stelde in Brussel, waar hij niet verkozen geraakte. De Backer behaalde op de tweede plaats weliswaar 22.985 stemmen, Pieter Daens 22.937 maar geen van beiden werd verkozen, de kiesdrempel lag op

op de 27.318. De 4 verkozenen in het arrondissement waren de Katholieken: De Sadeleer 31.402, Van der Linden 30.764, de Bethune 29.472 en Woeste 28.830 stemmen.

Bittere armoede

Anno 1898 zat het gezin De Backer financieel aan de grond en ging de gezondheid van Alois sterk achteruit. De niet aflatende, niets ontziende hetze tegen zijn partij had hem zwaar getroffen.

Door zijn groot gezin en zijn beroep was De Backer financieel zeer kwetsbaar. Het kapitaal van zijn vrouw en van zijn ouders, dat aanvankelijk de armoede buiten hield, was vlug verteerd.

Haast zonder inkomen als advocaat en met een snel dalende oplage van Klokke Roeland als gevolg de niet aflatende lastercampagne en de dreigingen van pastoor Van de Putte en onderpastoor Van der Linden verhuisde het gezin uit materiële nood in 1898 naar Schaarbeek. Daar opende De Backer een winkeltje in boter, eieren en linnen. Het waren bittere jaren voor De Backer, die zich uitsloofde voor zijn handel, regelmatig ziek werd en bedrijvig was om de christen democratie in Brabant te propageren. Over die tijd vertelt Pieter Daens:

Advocaat De Backer, die kloekmoedige ziel, een der beste redenaars van Vlaanderen, vervolgd en gebroodroofd gelijk priester Daens, in de gemeentekiezing afgestemd als raadsheer van zijn geboortedorp, beschadigd en beschandigd op alle manieren; de wens zijner vijanden was voldaan; hij had Denderhoutem moeten verlaten en was naar Brussel gaan wonen, met zijn huisgezin, op de Haachtse Steenweg, de straat boven de Botanischen Hof. ... Te dien tijde, ik ging meermaals bij M. De Backer, men kon er de angst en 't verdriet met de handen pakken. Advocaat De Backer had niets meer; ik kon er nog wat tegen en stond in voor al de kosten van de Kiezing.

Tweede en slotdeel van het relaas over de verhouding tussen daensisten en roelanders volgt in 'Daens Vandaag' nr. 1/2019 (eind maart 2019) in uw brievenbus.

PIETER DAENS EN FAMILIE IN WOORD EN BEELD

DOOR HENDRIK STRYPENS

Hoewel de kranten van Pieter Daens de hoofdbrok vormen om de geschiedenis van deze Aalsterse drukker en politicus te schrijven, werden voor deze bijdrage ook documenten, brochures, foto's en schilderijen in familiebezit gebruikt. Ze beklemtonen nog beter het intieme leven en lijden van de familie Daens.

De Molenstraat

De Molenstraat en omgeving van het Werfplein bepaalden het leven van de broers Augustinus, Adolf en Pieter Daens. Met op de voorgrond de kapel van O.L. Vrouw van de Werf - patrones van de binnenschippers - en op de achtergrond de Sint-Martinuskerk, verwijzen we naar de eerste opgedragen missen van Adolf in 1873.

▲ Molenstraat, getekend naar vroegere schilderijen en postkaarten. Jules Delafortrie (1880-1935), een schoonzoon van Pieter Daens, was een erkend schilder. Vooraan rechts in de bocht 'Den Ankere'. Daarnaast het huurhuis van Anna Maria Boon (nr. 70 en 72 werden later samengevoegd)

In juli 1862 vestigde Pieter Daens zich als boekbinder in de Molenstraat 48.

Na het overlijden van haar man Ludovicus Daens in 1863, verliet zijn moeder Anna Maria Boon de Kerkstraat en kwam in maart 1864 bij Pieter in de Molenstraat wonen. Ze zette de zaak van haar man schalielieder en witter nog even voort en startte er een winkel met kantoor- en schoolgerief. Deze winkel breidde ze gestaag uit tot een echte boekenwinkel, waarin ze ondermeer de almanakken en eerste brochures van haar zoon verkocht. Hiervoor betrok ze een nieuw huurhuis, gelegen in de Molenstraat onder het nummer 72, later nummer 70.

Na het overlijden van zijn moeder in 1875 huwde Pieter in 1876 de dertien jaar jongere Louise Mayart. Dank zij de financiële steun van vader Mayart, een gegoede leerlooier, kon Pieter een riant woning optrekken met een moderne drukkerij en boekenwinkel op het Werfplein nabij de Dender en het 'eiland Chipka'. De jongste zus van de gebroeders Daens, gehuwd met François De Galan, nam de boekenwinkel over. Van 1894 af verloren

ze door de tegenwerking van de burgerij en de clerus bijna al hun klanten.

In de Molenstraat woonden tal van bevriende families. In de Molenstraat nr. 1, in het 'gat van de mét', werkte de befaamde graveur en lithograaf Jacques Van den Bossche. Hij drukte ondermeer de eerste nummers van 'Het Land van Aelst' waarin van 1863 af Pieter occasioneel stukjes plaatste. Op het nr. 17 woonde de bakkersfamilie Isidoor Haumont-Borremans. De oudste zoon Ludovicus Haumont - als priester in 1873 jong gestorven - was een van de beste vrienden van Pieter Daens. Samengaven ze in 1865-'66 het letterkundige Davids Genootschap vorm. Zijn moeder Alexandrine Borremans was verwant met de familie Bauwens (Evarist en Isidoor). De familie Haumont zelf met professor Jan David, naar wiens naam in 1875 het Davidsfonds zou genoemd worden. (1)

Op nr. 68, vooraan rechts in de bocht, stond het laatste houten huis van Aalst: 'Den Ankere', waarin twee eeuwen lang de zoutkeet van De Hert was gevestigd. In 1857 stopte de zaak en meer dan dertig jaar later werd het huis gesloopt.

Het graan- en zoutimperium van De Clercq, actief op en rond het Werfplein, had dan reeds meer dan tien jaar het bijtje erbij neergelegd.

In de plaats kwamen nieuwe en grotere gemechaniseerde bedrijven langs de Dender: de glucoserie van de familie Callebaut (1873), het graanmagazijn van De Wolf-Cosyns (1883) en de ultramoderne spinnerij van de grootste textielfabriek van Aalst (FFR), de Filature du Canal, het vroegere 'Jelies'.

▲ De Achterstraat. Achteraan het huis van Pieter Daens

De lonen waren laag, zeer laag, en de arbeidsomstandigheden (lange werktijden in ongezonde fabriekshallen) sloopten vlug de gezondheid van mannen, vrouwen en kinderen. De onmondige en stuurloze arbeiders stonden weerloos tegenover hun verfranste patroons. Als jonge volwassene maakte Pieter Daens die economische crisis (1873-1895) van industrie en landbouw van nabij mee.

Het Davids Genootschap

Keren we terug naar de voornoemde goede vriend Ludovicus Haumont. In de bibliotheek van Pieter Daens kwam zijn 'Nouveaux Dialogues anglais-allemand' (1851) met een Vlaamse vertaling terecht. Het bewijst niet alleen de leergierigheid van Haumont maar ook zijn taalvaardigheid. Het verwondert me niet dat Louis en Pieter in 1865 medeoprichters waren van het taalkundige en letterlievende Davids Genootschap in Aalst. Haumont werd de eerste voorzitter en Pieter Daens volgde hem op in 1868. Dank zij Pie-

ters hardnekkigheid werd in 1872 de basis gelegd van de vernederlandsing van Aalst.

Maar het bleef een pover begin. Sinds 1870 lag Pieter Daens in ruzie met burgemeester-volksvertegenwoordiger Victor Van Wambeke. Tegen de kranten van Pieter Daens (Het Land van Aelst en De Werkman) richtte Van Wambeke de partijkrant De Denderbode op. Hij bevoordeligde zijn drukker Clemens Van de Putte en weerde Pieter uit de bestuursfuncties van het Davidsfonds-afdeling Aalst.

In 1882-1883 botste Pieter met de jonge volksvertegenwoordiger Louis De Sadeleer wegens zijn scherpe antimilitaristische aanvallen op het koningshuis, evenals op het verfranse onderwijs in de vrije scholen van Aalst. Een belangrijk dispuut. Sinds begin 1872 ijverde Pieter Daens voor de stichting van een Vlaamse Bond in het arrondissement Aalst naar het voorbeeld van de Nederduitse Bond in Antwerpen. Hiervoor had hij als eerste bestuurslid in het Davids Genootschap J.B. Van Langenhaeke uit Appelterre laten aanvaarden. Maar door de tegenkanting van burgemeester Victor Van Wambeke en de actuele schoolstrijd moest hij zijn plannen uitstellen. Pieter Daens wist zich nu verzekerd van de steun van het vrije comitee van het arrondissement Aalst. Dat sloeg op de familie Van Langenhaecke uit Appelterre en hun vrienden uit de onmiddellijke omgeving die actief werden in de toneelmaatschappij 'Het Land van Riem' uit Aalst. Louis De Sadeleer ging met deze kritiek niet akkoord. Hij vond dit onwaardig voor een katholieke krant en de 'scheurmakers' moesten hun volle verantwoordelijkheid opnemen. Pieter Daens ging hiermee akkoord,

zou de verandering binnen de katholieke partij nastreven en voerde in 1884 propaganda voor de Sadeleers kandidatuur. Maar als eerlijke waarnemer bleef zijn kritiek gelden: 'Onze leiders zijn verfranst'.

De Schoolstrijd 1878-1884

De schoolstrijd bood de pas getrouwde Pieter Daens met de veel jongeren Louise Mayart de mogelijkheid om zich als een he-raut van het katholieke kamp te manifesteren. Het neerknuppelen van Xaverianen door antiklerikale liberalen op hun bedevaart in 1875 naar Oostakker had hem zwaar aangegrepen en diep geschokt. Hij kon er niet over zwijgen: die liberalen en logebroeders moesten het ontgelden. Steeds verwees hij naar hun ideeën en acties, zoals het kopen van zwartgoed tijdens het Frans Bewind en de onderdrukking van de Kerk, die aan de machtsbasis lagen van de liberale partij. Enkele brochures zijn daarvan een sprekend voorbeeld.

't Klein Baljuken van Aalst' verhaalde het verzet in 1796 van een Aalsterse onderwijzer tegen de republikeinse goddeloze wetten, die zijn godsdienstige overtuiging onder druk zetten. 'De laatste novice van Affligem' beschreef diezelfde periode wanneer de kloosterlingen werden verplicht hun abdij te verlaten, waarop de abdij werd geplunderd, gedeeltelijk afgebrand en definitief gesloten.

Een rusteloze priester, Adolf Daens

Adolf Daens was primus perpetuus geweest op het jezuïetencollege in Aalst. Nadien trad hij in de jezuïetenorde in, in Drongen bij Gent. Reeds leraar geweest aan verschei-

dene jezuïetencolleges, verliet hij in 1871 als student filosofie en theologie de orde. Was hij te Vlaamsgezind voor zijn oversten? Kon hij er onvoldoende gehoorzamen en de strenge tucht beoefenen? Of oefende Victor Van Wambeke reeds politieke druk op hem uit om Pieter Daens politieke acties in te nemen? We weten het niet. Wel dat Adolf rond 1877 opnieuw probeerde om in de plaats van seculier priester (1873) in de jezuïetenorde te worden opgenomen. Dat werd een fiasco en hij verliet reeds na enkele dagen terug Drongen.

Nadien werd hij een korte periode onderpastoor in Sint-Niklaas, nadien in Kruishoutem waar er onmiddellijk moeilijkheden met zijn naaste omgeving ontstonden. In 1879 werd hij retoricaleraar in het college van Dendermonde, waar in 1888 de deken en zijn collega's hem liever verloren dan gevonden hadden. Uit die periode bleven enkele brieven van Adolf Daens bewaard. Die brieven typeren zijn karakter ten volle.

In 1877 had hij, als onderpastoor in Sint-Niklaas, een vriendenkransje uitgenodigd om samen op een avond een goede wijn te degusteren. Maar zijn vrienden reageerden onthutst: die wijn was niet te drinken. Adolf bezorgde de overige bestelde flessen aan zijn leverancier terug en in de plaats vroeg hij om een goede rode wijn van een ander bekend merk. Dat kostte hem een opleg van 37,50 frank. Dat hele voorval kende een zekere ruchtbaarheid die bij zijn wijnhandelaar in het verkeerde keelgat schoot. Die wijnhandelaar was niemand minder dan J.B. Moyersoens uit Aalst, de politicus die in 1874 Charles Woeste als volksverte-

genwoordiger hielp verkiezen. Rond 1880 vroeg de politicus aan de retoricaprofessor Adolf Daens die openstaande rekening te vereffenen. Dat leidde tot een dispuut over de al dan niet betaalde som. Adolf reageerde scherp toen Moyersoens niet met de nodige bewijsstukken voor de dag kwam: 'Monsieur, que si j'ai moins d'argent que vous, je suis honnête que vous'.

Augustinus Daens (1823-1883)

Over de oudste broer van Pieter en Adolf Daens, priester Augustinus, is vrijwel niets gepubliceerd.

Zijn Mechelse Catechismus van 1842 bleef bewaard met vooraan de eigenhandige geschreven vermelding 'de afdelen voor de onderwijzing en het volgen van de christelijke leerling, die ge voor deze kerkelijke inzet kunt bekomen'. Een bewijs dat hij zijn pastoraat ernstig opnam.

Augustinus was onder meer onderpastoor in Aalter en Drongen en pastoor in Deurle (1868-1874) en Grembergen (1874-1876). Tijdens de laatste jaren van zijn leven was hij pastoor van de Zwarte Zusters (hospitaal-zusters) in de Aalsterse Kapellestraat (nu Zwartzusterstraat). Voor de verwante job, directeur van het hospitaal zou Adolf Daens meerdere malen solliciteren, maar hij botste ongenadig op de katholieke meerderheid in de COO van Aalst en niet in het minst op de familie de Bethune.

Toch was Augustinus belangrijk voor Pieter Daens. Als studiegenoot van Bernard Van der Haegen (1814-1895) in het Sint-Jozefscollege in Aalst en later als goede vriend van deze pastoor in Steenhuize-Wijnhuize

(1855-1880) bracht hij zijn broer Pieter in contact met deze eigenaar-stichter van het weekblad 'Het Land van Aalst' (1859). Pieter mocht vanaf 1863 af en toe interessante nieuwtjes neerpennen. Zijn olijke en spitsvondige stijl, meestal gevat in antwoord en wederantwoord, sloeg sterk aan bij de lezers. Dank zij de financiële steun van zijn broer Augustinus kon hij stelselmatig aandelen van het weekblad opkopen. Ondertussen hadden Bernard Van der Haegen en Ludovicus Haumont hem stevig aangemoedigd om het weekblad 'De Werkman' (1872) uit te geven.

In de laatste jaren van zijn leven kreeg Augustinus een zware zenuwziekte te ver-

werken, die hem aan zijn zetel kluisterde. Gelovig aanvaardde hij zijn tegenslag en nam zijn eigen kruis moedig op. Hij leed en stierf in het begijnhof aan de Pontstraat in Aalst.

Bij de overdracht van zijn persoonlijke goederen liep het op de een of andere manier totaal verkeerd. Wat gebeurde er met zijn grote bibliotheek? Zijn meubelen? Lagen er nog persoonlijke goederen bij de Zwartzusters in de Kapellestraat? Pieter Daens gewaagde in zijn kranten van diefstal en verwees zelfs naar de toenmalige Aalsterse politiecommissaris.

Hij greep de aanstelling van een nieuwe politiecommissaris aan om een code op te stellen waaraan de nieuweling moest beantwoorden. Kort nadien beschuldigde hij de geslaagde kandidaat van 'bedekte liberaal'. Pieter Daens kreeg een proces aangesmeerd dat in het Frans moest verlopen. Daar ging hij niet op in. Maar zijn optreden bewees vrij duidelijk dat er zich feiten hadden voorgedaan waaraan hij zwaar tilde.

Groot was mijn verbazing toen een zeven-tal jaren geleden me de tekst van P.E. Van Holsbeek, in december 1962 woonachtig aan de Parklaan in Aalst, onder mijn neus werd geduwd. Dat gebedenboek was eigendom van Priester (sic) Daens..., en werd op de vuilniskar van de reinigingsdienst gegooid en naar de toenmalige vuilnisbelt in het Osbroek gebracht. Omdat Van Holsbeek Adolf Daens goed had gekend, bewaarde hij het doorweekte gebedenboek als aandenken.

Vrij vlug bleek het gebedenboek van Augustinus Daens te zijn. Het verhaal van Pieter Daens over het verlies van Augustinus'

boekenbezit kreeg hierbij enige bevestiging. Kwam toen de stad Aalst eigenaar van de gebouwen van de Zwarte Zusters in de Kapellestraat werd, dat gebedenboek in de vuilnisbak en vervolgens op de vuilnisbelt terecht? Was dat ook de reden waarom Pieter Daens kort voor de oorlog het hoofdpersoneel van de Burgerlijke Stand met opzoekingen gelastte naar de eerste woonplaats van deken De Hert in de Kapellestraat?

Mgr. Lambrecht (1888-1889)

Na de katholieke overwinning van 1884, die de katholieken meer dan dertig jaar de politieke alleenheerschappij verzekerde, begon Pieter Daens steeds meer een onafhankelijke en kritische houding aan te nemen - vooral inzake de 'Vlaamse kwestie' - ten opzichte van de Aalsterse katholieke politici en partijleden. Dat mondde op 6 februari 1887 uit in een definitieve samenwerking met de 'roelanders' uit de streek van Ninove. (met de familie Van Langenhaeke)

Charles Woeste en andere katholieke parlementariërs kregen het steeds harder te verduren, in het bijzonder rond Vlaamse wetsvoorstellen inzake bestuur en onderwijs. Gelukkig kon de groep rond Pieter Daens rekenen op de sociaal voelende (hulp)bisschop Lambrecht. Samen met de bisschop maakte Pieter Daens in 1889 de Rome-bedevaart mee en werden ze dikke vrienden.

Hieraan kwam bruusk een einde in 1889 toen bisschop Lambrecht tijdens de plechtige uitdeling van de H. Communie in Denderleeuw onwel werd en even later de geest gaf. Ook

nu was Pieter zwaar geschokt. Schroomvol zette hij zich aan het schrijven en bezorgde het eerste exemplaar van het relaas van die Romereis, uitgegeven als brochure, aan de familie Lambrecht in Welden (Oudenaarde).

Nadien gaf hij een uitgebreide levensbeschrijving van de bisschop uit, publicatie die vlg een tweede druk kende.

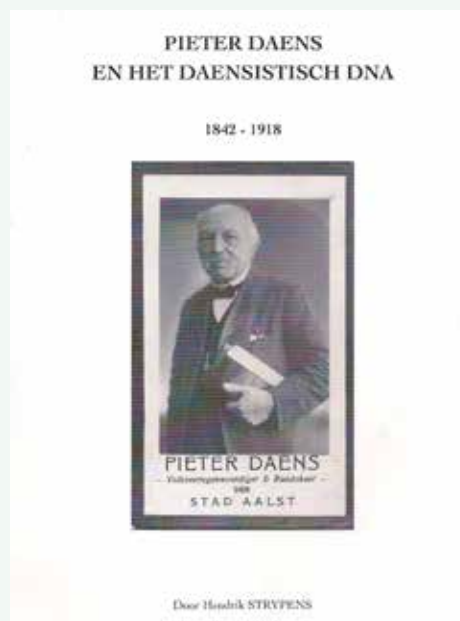
Het volledige familieverhaal van Pieter Daens krijgt zijn vervolg in de rijk geïllustreerde brochure (wordt eerlang gepubliceerd) **'Pieter Daens en familie in woord en beeld'**.

Prijs: 15 euro (met verzendingskosten plus 7 euro).

Overschrijven op rekening:
BE77 4280 1086 4942 van Hendrik
Strypens, Gentsesteenweg 231,
9300 Aalst.

*Eerder in 2018 publiceerde historicus dr. Hendrik Strypens de 64 pagina's en rijk geïllustreerde brochure **'Pieter Daens en het daensistisch DNA. 1842-1918'**.*

In de Standaard Boekhandel, Nieuwstraat, Aalst te koop of bij de auteur (adres: zie hierboven), of via overschrijving van 15 euro (rekeningnummer: zie hierboven) en toevoeging van 7 euro voor de verzendingskosten.

*Uit de toespraken op 1 november (Aalst) en 10 november (Diksmuide)
gehouden door Paul De Belder, voorzitter vzw Aan de IJzer.*

1 NOVEMBER

" Sinds eind 2010 ben ik voorzitter van vzw Bedevaart naar de Graven aan de IJzer, de historische benaming die vroeger werd afgekort tot 'IJzerbedevaartcomité' en nu tot 'Aan de IJzer'.

Daarmee verloochenen we allermint ons verleden, nemen we allermint afstand van wat zo lang onze core-business was. Maar intussen is de IJzerbedevaart 'maar' één van de middelen, naast vele andere, waaronder ons Museum aan de IJzer, om onze boodschap aan de man/vrouw te brengen, onze boodschap van vrede, vrijheid en verdraagzaamheid, honderd jaar geleden geformuleerd als zelfbestuur, nooit meer oorlog en godsvrede.

" Ik sta hier precies honderd jaar na het overlijden van Pieter Daens, net nadat we de voorbije jaren en maanden, bij ons in Diksmuide en elders, de honderdste verjaardag hebben herdacht van het overlijen van onze IJzersymbolen die (op één na) begraven liggen in de crypte van de eerste IJzertoren. Pieter Daens is dan wel geen IJzersymbool, hij zou allermint in het rijtje misstaan hebben, door z'n sociale bewogenheid en zijn rechtlijnigheid. En hij heeft dan wel nooit aan de IJzer 'gelegen' of 'gestaan', zoals dat heet, toch was ook hij een oorlogsslachtoffer. Hij verloor

zijn zoon Frans in de Grote Oorlog, nota bene in Stuivekenskerke, momenteel een deelgemeente van, jawel Diksmuide. Bovendien stierf Pieter vier jaar na zijn jongste kind zonder te weten wat er met hem gebeurd was, wat die ellendige oorlogsjaren nog mer tot een hel voor hem en z'n gezin maakten.

" Vrienden, wij Aan de IJzer staan zoals jullie voor een zo ruim mogelijke autonomie voor Vlaanderen, niet als doel op zich maar als middel, niet als middel om van Vlaanderen een Hongarije aan de Noordzee te maken of 'to make Flanders great again', maar om in de geest van de Daensen werk te maken van een inclusief Vlaanderen waarin iedereen meetelt.

" 'La Flandre sera sociale ou elle ne sera pas'. Jarenlang heb ik die parafrase op de beroemde uitspraak van Jules Destrée (La Belgique sera latine ou elle ne sera pas) binnengesmokkeld in haast elke toespraak of artikel.

" De sociale bewogenheid van Pieter Daens maakte hem ook evident tot een pacifist. Ook voor ons 'Aan de IJzer' blijft de hartenkreet van de frontsoldaten, Nooit meer oorlog, een dwingend imperatief.

Met 'godsvrede' worden wij Aan de IJzer helaas al te vaak om de oren geslagen als we ons afzetten tegen het dominante wij-zij-verhaal, uitsluiting en alles wat de zogenaamde kleine vrede bedreigt, tegen bijvoorbeeld extreem-rechtse infiltratiepogingen à la Schild & Vrienden. Maar ook in deze proberen we het goede voorbeeld te volgen van Pieter Daens die zich niet liet intimideren en zich niet schroomde om figuren als Woeste de wacht aan te zeggen, ook al bekenden ook zij zich tot het katholicisme. Want eendracht maakt dan misschien wel macht, maar schijneenheid is alleen maar contra-productief.

Herdenken om te herdenken heeft weinig zin, zoveel is duidelijk. Her-denken, met parallellen naar het heden, is dat wél. En, vooral: doen wat de Daensen zouden gedaan hebben of misschien vandaag nog zouden doen als ze honderd jaar later geboren waren.

10 NOVEMBER

Marco Borsato zingt wel dat de meeste dromen bedrog zijn, maar mensen moeten dromen, en ook gemeenschappen en volken kunnen niet zonder dromen, zonder idealen, anders vervallen ze in ik-denken (egoïsme dus) en in wij-zij-denken of collectief egoïsme. Wat ons hier Aan de IJzer betreft, zijn die idealen ook honderd jaar na datum *mutatis mutandis* nog altijd die van de fronters. Die wilden dat er nooit meer oorlog zou zijn, dat er Vlaamse regimenten zouden komen en dat hun kinderen in het Nederlands hoger onderwijs zouden kunnen volgen. Net als wij droomden zij dus niet van massavernietigingswapens, killer robots en al dan niet onzichtbare gevechtsvliegtuigen, niet van een Vlaams-nationalistische minister van Oorlog die meent dat vrede uit de buik van een F-35 komt. En net als wij zouden zij vandaag gezegd hebben: investeer in onderwijs, niet in wapentuig, investeer in preventie, in sociale rechtvaardigheid.

Wij staan hier op enkele meters van het graf van de gebroeders Van Raemdonck en de Waalse korporaal Amé Fièvez. Vlaamse en Waalse soldaten stonden in de Grote Oorlog niet tegenover mekaar, nee, ze waren lotgenoten, zaten in hetzelfde schuitje en wilden hetzelfde: in hun waarde gelaten worden, meetellen. In wezen dromen wij dan ook dezelfde droom als we vandaag opkomen voor een inclusief Vlaanderen, een Vlaanderen waarin iedereen meetelt.

De fronters droomden ook van zelfbestuur, van een plaats op de politieke landkaart voor de kleine volken, zoals ze toen genoemd worden. En ook die droom dromen wij vandaag verder: de droom van een vrij, ontvoogd en ontvoogdend Vlaanderen in een verenigd, vredevol Europa van de volken - de droom van een verdere emancipatie van en in Vlaanderen.

Het Vlaanderen dat wij willen investeert in onderwijs, niet in oorlogstuig, verdeelt zich niet in wij en zij. zoekt niet telkens nieuwe vijanden.

Het Vlaanderen dat wij willen is een Vlaanderen dat in het reine is met zijn verleden en geleerd heeft uit zijn fouten.

Het Vlaanderen dat wij willen is een warm Vlaanderen, is een sociaal Vlaanderen, een Vlaanderen waarin iedereen meetelt.

Het Vlaanderen dat wij willen is een Vlaanderen dat duurzaamheid koestert, bezorgd is om de toekomst, respect heeft voor mensen en natuur.

Het Vlaanderen dat wij willen is een inclusief Vlaanderen, vrij van complexen en vooroordelen, een échte thuis voor al wie hier woont.

Het Vlaanderen dat wij willen heeft zijn plaats in een open en gastvrij Europa van vrije volken en regio's.

De wereld die wij willen is een wereld van vrede, vrijheid en verdraagzaamheid tot overmaat en lieflijkheid van leven.

■ Paul De Belder

Colofon

Socioculturele vereniging

PRIESTER DAENSFONDS vzw

Aangesloten bij Aalsterse Cultuurraad, Aalst Mixt, Actiegroep Nederlands.

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, Aalst (géén correspondentie-adres)

Correspondentie-adres:

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

E-post:

info@daens.org

Website:

www.daens.org

Raad van Bestuur en Algemene Vergadering:

Stephan Beeckman, Martine Bode, Wouter De Bruyne (ondervoorzitter), Lieve De Geyter (secretaris/verslaggever), Joris De Kegel (penningmeester/ledenbeheer), Carolien De Neef, Johan De Nijs, Willy De Turck (erevoorzitter), Vicky De Wolf, Erik D'Hondt, Luc Geeroms, Jef Keymeulen, Rob Librecht, Wilfried Lissens, Eric Meersseman, Hendrik Strypens, Roel Temmerman, Hugo Van de Voorde (communicatie), Karel Van den Bossche, Luc Van Der Helst, Joost Vandommele, Johan Velghe (medevoorzitter).

Lidmaatschap

(rekeningnummer: IBAN: BE40 7370 2745 3063;
BIC: KREDBEBB)

Jaarlijkse bijdrage:

15 euro (7,50 euro scholieren en studenten);

25 euro ereleden en openbare besturen;

50 euro beschermende leden.

Verantwoordelijke uitgever:

Vicky De Wolf,

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

053/83 31 95, e-post: vicky.dewolf@hotmail.com

Hoofdredacteur:

Johan Velghe,

Stasegemsestraat 112 A/1, 8500 Kortrijk,

056/25 71 82

Redactie:

Wouter De Bruyne, Paul De Belder, Hendrik Strijpens, Luc Pots, Vicky De Wolf & Johan Velghe schreven de bijdragen in dit nummer.

Illustraties & foto's:

Archief Priester Daensfonds, Archief Hendrik Strijpens, Hugo Van de Voorde & Johan Velghe brachten de illustraties & foto's aan.

Opmaak:

Marijke Van de Voorde deed de lay-out.

Privacyregeling:

Conform aan de privacyregeling worden de persoonsgegevens verbonden aan het lidmaatschap uitsluitend aangewend voor de toezending van de periodiek 'Daens Vandaag', uitnodigingen voor activiteiten en nieuwe publicaties van het Priester Daensfonds vzw. Deelnemen aan activiteiten houdt de toestemming tot publicatie in van actie- en groepsfoto's van deze activiteiten. U kunt te kennen geven niet op gepubliceerde foto's voor te komen.

Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen

Het Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen staat garant voor tussenkomsten tandzorgen, optiek, lidgeld sportclub en jeugdbewegingen, dieetadvies, vaccinaties, schoolreizen, speelpleinwerking, kampen, orthodontie, logopodie, ...

Kersverse ouders kunnen ook nog rekenen op tal van geboortevoordelen (geboortepremie, terugbetaling luiers, kraamhulp, thuisoppas zieke kinderen, ...).

 **Neutraal
Ziekenfonds
Vlaanderen**

UW PARTNER VOOR ZEKERHEID